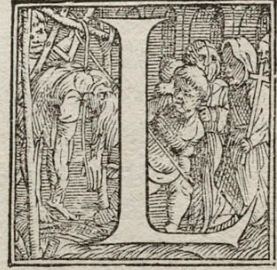


Quatuor mu-  
sculi, digitos  
quatuor polli-  
ci adducen-  
tes, 19, 20, 21,  
22.

nes deservuntur. Quare etiam post decimum octauum in homine<sup>o</sup> quatuor tantum adhuc su-  
per sunt musculi, quatuor digitos in internum latus ducentes. qui similiter atque in manu, illis  
tendinibus exporriguntur, qui tertium digitorum flectunt internodium. Quamvis in hoc pe-  
dis musculi à manus uariant, quod illi non à tendinum inuolueris horum modo, sed à calcis ossi  
exoriantur. A ligamenti namque ossa tarsi posterioribus pedis ossibus in planta colligantibus  
musculorum corpus enascitur, quod in quatuor postea graciles ductum musculos, interno  
quoque lateri quatuor digitorum inseritur. Si itaque carnem hanc molem quatuor musculorum  
loco habueris, omnes pedis digitorum in homine musculi, duo erunt & uiginti. Si uero unius  
loco id corpus numeraueris, tantum erunt decem & nouem. Rursus prout id<sup>o</sup> corpus, quod  
pollicem & tres ipsi proximos digitos in externum latus ducere dixi, in plures disseueris, nu-  
merum quoque augebis.

## DE LIGAMENTIS ILIUM OSSA SACRO colligantibus, & coxendicis ac genu articuli, de quibus reliquis omnibus quae in tibia & pede habentur ligamenti. Caput LXI.

Ligamenta  
sacri ossis cum  
ipsis adnexis.



Membrana  
pubis ossis fo-  
ramen occu-  
pans.  
Femoris ad  
coxendicis os.

LIGAMENTUM ilium os sacri ossis lateri colligans, robustum est, & mem-  
braneum, uniuersam commissuram ambiens. Portio tamen ipsius in me-  
dio, ubi inuicem ossa committuntur, sese inserit, ac ita ualida crassaque effi-  
citur, ut cartilagine ligamenti naturam prorsus repraesentet, cuius bene-  
ficio, & demum cartilaginis quoque interuentu, ilium os sacro ualidissime  
nectitur. Quemadmodum igitur cartilaginis intercessu, & ligamento or-  
biculatum commissuram ambiens, pubis ossa inuicem connectuntur, ita  
quoque ilium os sacro coarctatur. Praeter haec sacri ossis ligamenta<sup>a</sup> aliud ex latere connexus quin-  
ti ossis sacri cum sexto quodammodo teres enascitur, atque in acutum processum coxendicis os-  
sis inseritur. Quin etiam ab eodem sacri ossis latere, in ossis coxendicis appendicem, aliud<sup>b</sup> li-  
gamentum enascitur, quod una cum praedicto ossa haec firmius connectit, & praeterea rectum in-  
terstini, & musculorum ipsius fulcrum existit. Postremo in pubis ossis foramine<sup>c</sup> membrana ui-  
situr, illi omnino similis, quae secundum cubiti longitudinem radium ulnae colligat, substan-  
tia enim huic ad amissum respondet, & fibris constat deorsum in latus oblique procurrenti-  
bus. Ligamenta femur coxendicis ossi adnectentia, duo magis praecipua censentur, unum  
orbiculatum articulum amplectens, cuiusmodi etiam alijs articulis est commune. Caeterum ne  
aliquando femoris caput luxaretur, quoties uarijs motibus femur magnam corporis molem  
sustentans mouetur, ligamen hoc quod diximus, crassissimum robustissimumque euasit, nulli li-  
gamento ex his quae articulos circundant, crassitie secundum. Et tanti momenti ususque id li-  
gamentum Graeci esse putarunt, ut etiam totius articuli nomine illud *ixlov* appellare non dubita-  
uerint. Quin etiam huic ligamento articulum ambiens, non solum priuata crassities duritiesque  
accescit, uerum hoc peculiariter sibi uendicat, quod neque capitis femoris, neque acetabuli ossis co-  
xendicis supercilio inseritur, aut ab illis prodit: totam enim femoris ceruicem ambit, illi nusquam  
quam ad magni femoris processum radicem orbiculatum circumnatum, reliquae autem parti tantum  
citra omnem connexum incutit. deinde acetabuli supercilio non adnascitur, sed paulo supra su-  
percilij radicem ossi coxendicis. Atque hic prouide Natura ab aliorum articulos ambientium li-  
gamentorum fabrica reclinauit. nam si aliorum ligamentorum ritu supercilij connatum fuisset, nequaquam  
oblongum femoris caput apte moueri permisset. Quod sane ad amissum spectabis, quum in-  
ter secandum femora inuicem adducere, & rursus abducere conaberis. Mirum enim dictu est,  
quam femoris caput antrorsum extra sinum fertur, dum alterius pedis calcem, ueluti perpendi-  
culi lineam, medio interioris lateris alterius pedis adhibemus: quod in illo pedum situ fieri cer-  
nimus, quum in choreis notam, quam bis simplicem uocant, hocque signo. *ff.* indicant, erecti sin-  
gimus. Ad haec, praeter quam quod coxendicis ossis sinus admodum cauatus est, aliud adhuc  
ligamentum orbiculatum sinus supercilio adnascitur, quod sinum adauget, & eorum ligamen-  
torum naturae participat, quae cartilagineae sunt. Verum id cauitatem non solum auget, sed etiam  
in causa est, cur minus ossis supercilium in uehementibus femoris motibus, quum fragile sit,  
abrumptur: sua enim duritie ligamentum impetui resistit, & sua mollitie cedens, eundem exol-  
uit. Porro aliud coxendicis articulo peculiare ligamentum teres est, & adeo durum, ut cartila-  
gineus nervus merito ab alijs appellatus fuerit. Hoc ex medio capitis femoris enatum, non in  
acetabuli centrum inseritur, at in humilissimam ipsius sedem, ubi adeps, non autem cartilago, si-  
nui oblituitur. Haud secus quam si Natura ad superiora primas femoris luxationes futuras me-  
tuisset,

tuisset, quum corporis truncus tot oneribus grauatus, femoris capiti tum praecipue innititur,  
quum baiulos tot saepe centenis libris onustos incedere, atque ita uicissim uno pedi insistere ani-  
mauertimus. In genu uero articulo, praeter commune ligamentum omnibus obductum  
articulis, alia quaedam ualida robustaque rerum Opifex fabrefecit. quando enim quinque sunt  
genu articuli regiones, anterior, posterior, interior, exterior, & media, singulis peculiare quip-  
piam Natura praeposuit. Anteriori quidem, quae membraneo ligamento prorsus destituitur,  
& tamen regio admodum fallax, & summopere laboratura est, mola patellae uel simul cum il-  
lam continentibus tendinibus praetenditur: quae quum abunde articulum stringat, nullo hic  
opus erat ligamento, neque etiam (ut dixi) membraneo, omnes articulos ambiente. Posteriori si-  
militer laboraturae, robustum nervosumque ligamentum praepositum, quod ex media postero-  
ri tibiae regione originem capiens, recta sursum fertur, & bifidum<sup>b</sup> utrorumque femoris capitum  
posteriori sedi, qua maxime illa dehiscunt, implantatur. Caeterum mediae regioni duabus nu-  
per dictis digniori maiori que egenti firmamento, Natura ualidissimum & cartilagineum largitur  
ligamentum, quod ex tota prominentiore inter duos tibiae sinus<sup>c</sup> parte enatum, femoris posteriori  
parti, qua ipsius capita maxime inuicem distant, cum paulo ante dicto inseritur. Verum praeter  
hoc ligamentum intendu adhuc mucosum quoddam & gracile reperias, in medio genu articu-  
lo locatum, in anteriori nuper dicti regione: quod similiter à tibia in femur pronascitur. Exte-  
riori regioni iniurijs magis quam interiori patenti, teres quoque obductum est ligamen, femoris  
& fibulae tibiaeque os inuicem colligans. Huius ligamenti humilissimum extremum, capitum<sup>d</sup> musculi  
substernitur, cuius tendinem ad posteriora inferioris fibulae appendicis perreptatem, ad pedij  
os pollicis praepositum protendi relatum est. Porro interior genu regio, quae caeteris omnibus  
& minus erat motibus famulatura, & ijs quae cruri laedendo occurrant minus obuiatura, liga-  
men nanciscitur, iam dicto tum gracilius, tum mollius. Quod etsi ex interiori femoris latere ena-  
scatur, in tibia tamen latus non inseritur, sed uelut ad aliud exterius in tibiae priora maiori sua  
porcione contendit. Caeterum praeter haec omnia, peculiaris huic articulo, quemadmodum supe-  
riori libro scripsi, cartilago innititur, quae duritie exquisitae cartilaginis non nihil cedit, atque cum  
ligamento quippiam commune exigit. Quantum uero ad articuli genu securitatem ea cartilago  
ualeat, illic quoque diximus. nunc autem in exteriori ipsius circumferentia, qua quodammodo ex  
articulo eminet membraneis ligamentis ex ipsa prodeuntibus, femori & tibiae colligari, additum  
esse uoluimus. Ligamen fibulam tibiae iuxta genu articulum colligans, forte quidem est, sed  
ut in aliorum ossium commissuris, ab exteriori tantum parte ossium connexum circudat. Quae  
uero tibia fibulaque inuicem dehiscunt, per totam ossium longitudinem<sup>e</sup> ligamentum membra-  
neum habetur, illi par<sup>f</sup> quod in cubito repositum esse commemorauimus. atque id à tibiae osse in  
fibulam porrigitur, fibris intertextum à tibiae osse deorsum oblique in fibulam excurrentibus.  
Quemadmodum uero conformatione hoc tibiae ligamentum cubiti ligamento respondet, ita  
etiam eadem cum illo usum praestat. fibulam enim tibiae alligat, & interstij ritu anteriores tibiam  
occupantes musculos à posterioribus dirimit, illisque qui ipsi adnascuntur, exortus robur porri-  
git. Pedis ligamentorum nonnulla prius exposita sunt, transuersa nimirum, quae tendinibus  
obducuntur: quorum quaedam ad ossium commissuram simul faciunt, alia uero duntaxat munimen-  
ta quaedam tendinum, & ne illi è suis sinibus exurgant, uincula existunt. Sunt uero transuersa pedis  
ligamenta, si obiter consideretur, tria. Primum in anteriori tibiae sede ad ipsius cum pede articu-  
lum consistit, atque ad tibiae os & fibulam refertur: hoc enim ossa connectit, & plurimos tendi-  
nes transmittit. Istud utcumque perpendas, unum simpliciter est. Secundum ab interno malleolo  
in calcis os inseritur, atque ossium quoque alligationi auxiliatur. si uero exacte diuidatur, tres anu-  
los, & ueluti tria ligamenta efformare uisitur, quae priuati ad suos quosque spectant sinus,  
trium tendinum nomine, ut & ipsi tres sunt, exsculptos. quorum calci proximus<sup>g</sup> musculi ten-  
dinem admittit, qui pollicis secundum flectit internodium. Sinus huic accubens, secundusque  
tendini uiam praebet, tertius quatuor digitorum articulos flectenti. Tertius uero sinus una  
cum ligamento in posteriori interioris malleoli sede repositus, à Natura illi tendini praepara-  
tus est, quem<sup>h</sup> musculus efformat, inter pedis motores quintus. Tertium porro transuersum  
pedis ligamentum à fibula in calcem fertur, atque ad ossium ita colligationem iuuat: qua autem  
duobus sinibus obducitur (quum illi sinus duobus ossibus simul non sint communes) tantum  
tendinibus famulatur, septimi<sup>i</sup> & octau<sup>i</sup> musculorum pedem mouentium. Ad haec, in infer-  
na pedis digitorum regione transuersa ligamenta perinde consistunt, ac in manu. Verum praeter  
transuersa ligamenta, quae etiam prius expressimus, in pede alia permulta habentur. Pri-  
mum ex tibiae osse in fibulam procedens, inferius tibiae ossi fibulam colligat, membraneum si-  
militer ac aliorum articularum ligamenta existens. Deinde & aliud quoque reliquis articularum

Ligamenta ge-  
neralia

Liga. fibulae  
tibiae ossi com-  
mittentia.

Pedis ligamē-  
ta transuersa.

Alia pedis li-  
gamenta ossa  
tantum comite-  
rentia.